



Nr.	Thema	Leeftijd	Werkvorm	Duur	Materiaal	Leergebied
5.1	Taal & Evolutie	9 – 12 j.	Spel Klasgesprek	50'	/	Muzische vorming Nederlands Leren leren Sociale vaardigheden

In dit taalspel ontdekken de leerlingen dat talen niet zomaar los van elkaar kunnen worden gezien. Er zijn heel wat talen die gelijkenissen vertonen. Soms zijn die gelijkenissen zo sterk dat je ze als een familie zou kunnen beschouwen. In Taaluno kunnen de leerlingen de gelijkenissen spelenderwijs ontdekken. De verbanden tussen talen zien, vergemakkelijkt het leren van vreemde talen.

Vorbereiding

- De leerkracht kopieert infoblad 5.1.2 recto verso, één per groepje van 4 leerlingen en knipt alle kaartjes uit.

1. Kaarten

Het spel wordt in grote lijnen gespeeld volgens de regels van het populaire spel Uno. In deze activiteit wordt echter Taaluno gespeeld. In het spel zitten in totaal 48 kaarten: 40 gewone kaarten en 8 speciale kaarten waarmee je het spel van de tegenspelers kunt bemoeilijken. De gewone kaarten bestaan uit 10 talen en 4 kleuren. De leerkracht vindt een overzicht van de speelkaarten op **infoblad 5.1.1**. Op **infoblad 5.1.2** staan de kaarten waar de leerlingen mee aan de slag gaan.

De speciale kaarten zijn:

- **Vier vierkleurenkaarten:** Met zo'n kaart kan de leerling de kleur veranderen. Hij/zij legt de kaart en zegt in een zelf gekozen taal de kleur waarin hij of zij wil verder gaan. De volgende leerling probeert dat te verstaan. Legt die leerling echter een kaart in de verkeerde kleur, dan mag de speler die de vierkleurenkaart legde, zeggen welke kleur het was. De leerling die de foutieve kaart legde, moet een beurt overslaan.
- **Twee kaarten met het cijfer 1:** De volgende leerling mag niets afleggen en moet er 1 kaart bij nemen, tenzij hij/zij zelf een kaart met het cijfer 1 heeft. Die mag hij/zij afleggen en de volgende leerling moet er dan 2 kaarten bij nemen.
- **Twee kaarten met het cijfer 2:** De volgende leerling mag niets afleggen en moet er 2 kaarten bij nemen, tenzij hij/zij zelf een kaart met het cijfer 2 heeft. Die mag hij/zij afleggen en de volgende leerling moet er dan 4 kaarten bij nemen.

Op vijf van de gewone speelkaarten staat er een pijl. Door een van die kaarten te leggen, verandert de spelrichting.

2. Spelregels

Elke speler krijgt zeven kaarten. De rest vormt een afneemstapel, waarvan de kaarten niet zichtbaar zijn. Iedere speler sorteert zijn/haar kaarten per kleur in zijn hand zo dat ze onzichtbaar zijn voor de andere spelers. De eerste speler draait de eerste kaart van de afneemstapel om en legt die naast de stapel. Op

die kaart legt hij/zij een kaart uit zijn/haar hand met dezelfde taal of kleur. Als hij/zij geen geschikte kaart heeft, neemt hij/zij een kaart van de stapel. Als die kaart wel de juiste taal of kleur heeft, mag hij/zij die meteen spelen. Zo niet, dan houdt hij/zij de nieuwe kaart in zijn hand. De speler links van hem/haar is nu aan zet.

De bedoeling is om als eerste al je kaarten kwijt te raken. Wanneer een speler een kaart legt en daarna maar één kaart overhoudt in zijn/haar hand, moet hij/zij hardop 'Uno' zeggen. Doet hij/zij dat niet en de andere spelers merken dat op, dan moet hij/zij twee kaarten van de stapel nemen die hij/zij niet onmiddellijk mag uitspelen.

3. Taaluno in première

De leerlingen verkennen in hun groepje eerst de kaarten door ze open te leggen, eenmaal per taal en eenmaal per kleur. Ze proberen de kleuren in de verschillende talen te lezen. Dat zal hen helpen tijdens het spel. Ze zullen vaststellen dat ze sommige talen niet kunnen lezen omdat ze een vreemd alfabet hebben. De leerkracht legt de spelregels uit, stelt per groepje een spelleider aan en bespreekt kort wat zijn of haar taken zijn: kaarten uitdelen, zorgen dat ieder om de beurt speelt, erover waken dat de regels gevolgd worden. Wanneer er discussie ontstaat, mag de spelleider een beroep doen op de leerkracht. Zodra de regels voor iedereen duidelijk zijn, kan het spel beginnen.

4. Nabespreking: taalfamilies

Nadat het spel een aantal keren gespeeld is, kan er een verdieping volgen. In het kaartspel zitten 5 families verscholen. De leerkracht laat de leerlingen de kaarten opnieuw per taal sorteren. Ze proberen zelf de families te ontdekken. De leerlingen verwoorden waarom ze welke talen bij elkaar leggen. Dat kan zijn op basis van voorkennis, gelijkenissen tussen de woorden, gelijkenissen tussen de tekens, ... De leerkracht vindt de oplossingen op **infoblad 5.1.1**.

Doelstellingen

- De leerlingen zijn bereid om vertrekkende van de taaluno te reflecteren over het klankniveau en woordniveau van taal.
- De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op een systematische en inzichtelijke wijze oplossen.
- De leerlingen kunnen bij groepstaken leiding geven en onder leiding van een medeleerling meewerken.
- De leerlingen kunnen samenwerken met anderen, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine.
- De leerlingen kunnen op hun niveau leren met een houding van openheid.
- De leerlingen maken kennis met meertaligheid en taaldiversiteit als kenmerken van hun eigen klas, school en maatschappelijke omgeving.

Eindtermen

- MV 6.1
- N 1.5, 6.3, 6.5
- LL 4, 6
- SV 1.5, 3

http://www.vreemdetalen.nl/Handige_Zinnen/Kleuren.html



Overzicht unospel en oplossingen taalfamilies

A. Overzicht unospel

Nederlands	rood	geel	groen	blauw
Italiaans	rosso	giallo	verde	blu
Duits	rot	gelb	grün	blau
Turks	kırmızı	sarı	yeşil	mavi
Arabisch	أَحْمَر	أَصْفَر	أَخْضَر	أَزْرَق
Russisch	красный	жёлтый	зелёный	синий
Afrikaans	rooi	geel	groen	blou
Spaans	rojo	amarillo	verde	azul
Portugees	vermelho	amarelo	verde	azul
Oekraïens	червоний	жовтий	зелений	синій

Bron: http://www.vreemdetalen.nl/Handige_Zinnen/Kleuren.html (Op die site vindt de leerkracht kleuren in nog andere talen.)

B. Oplossing taalfamilies (nabespreking)

Germaanse taalfamilie: Nederlands, Duits, Afrikaans

Romaanse taalfamilie: Italiaans, Spaans en Portugees

Slavische taalfamilie: Russisch en Oekraïens (zelfde lettertekens)

Altai'sche taalfamilie: Turks (geen overeenkomsten in woordvorming met de andere talen)

Semitische taalfamilie: Arabisch (enige Arabisch schrift)

De precieze namen van deze taalfamilies moeten niet vermeld worden.

